

Καί ἐν Βερολίῳ δὲ ὁ Κούρτιος κατέστη ὡς academiae. Οἱ ἐν Γοττίγγῃ ἐκφωνηθέντες λόγοι τοῦ εἶχον ἤδη συλλεγῆ καὶ ἐκδοθῆ. Καὶ οἱ ἔξοχοι οὗτοι λόγοι ἀπέμειναν ἀδάμαντες ἀκαδημαϊκῆς ῥητορικῆς¹. Ὡς καθηγητῆς ὑπῆρξε πρὸ παντὸς ἀρχαιολόγος. Σειρὰ ταξειδίων, ἅτινα ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπεχείρησε, σειρὰ σημαντικῶν ἀνασκαφῶν, ὧν ἐκεῖ ἐπελήφθη, εὐρημάτων, ἅτινα ὤφειλεν ἐκείθεν νὰ φέρῃ εἰς φῶς, ἀπασχολοῦσιν αὐτὸν ἐπίσης καὶ ὡς μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἧς τὸ 1871 ἐγένετο ἰσόβιος γραμματεὺς. Ἡξίωθη τοῦ παρασήμου τῆς ἀξίας (pour le mérite), ὅπερ καὶ ὁ ἐν Δεϊψία καθηγητῆς ἀδελφός του φέρει, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐξωτερικῶν διακρίσεων. Εἶδεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τὴν πλήρη ἀναδιοργάνωσιν τῆς διοικήσεως τῶν Μουσείων ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὑψηλοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ, καὶ διευθύνει μέχρι σήμερον τὸ ἀρχαιολογικὸν αὐτῶν τμήμα. Τὸ μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἄδλερ καὶ τοῦ ἀρχαιολόγου Χίρσφελδ ἐκδοθὲν εἰς τρία μέρη ἔργον τοῦ αἰ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφαί ἴσκει μόνον νὰ τὸν ἀπαθανάτισῃ. Ὡς ἐρευνητῆς, διδάσκαλος, ῥήτωρ καὶ πρὸς πάντων ὡς ἄνθρωπος, εἰς τῶν ἀγνωστέρων, οὓς ποτε ἡ Γερμανία εἶδεν, ἐκέρδησε τὴν λατρείαν τῶν συγχρόνων του, ὁ δὲ θαυμασμὸς πᾶν ἐπιγιγνομένων θέλει ἀπομείνει αὐτῷ».

P.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

25 Σεπτεμβρίου

Ἀπὸ δύο τριῶν ἐβδομάδων δοκιμάζω τὰς πλεονεῦρας συναισθήσεις, ὡσάντις ἐξέρχομαι πρὸς τὸ ἑσπέρας. Εἶμαι ὁ τακτικώτερος διαδάκτης τῆς ὁδοῦ Σταδίου, πολλὰ καὶ ἄνευ λόγου, μόνον καὶ μόνον ὅπως ἐνωτισθῶ τῶν ἀνεκκλητῶν ψιθῶρων, τῶν συγκεχυμένων, ἀλλ' ἀβῶν καὶ χαρμωμένων, τῶν διαχυνομένων ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ὠραιᾶς λευκῆς, ἐφ' ἧς ἔχουσιν ἰδρῦσαι πλήθη σπουργιτῶν τὰς κατοικίας των, μεγαλοῦπολιν πλήρη μουσικῆς καὶ ποιήσεως ἢ ὁδὸς ἐκεῖ πέραν μετ' ὅλον τὸν πλοῦτον τοῦ κοινοῦ, τὸν κράτον τῶν ἀμαζῶν, καὶ τὸν ὄγκον τῶν μεγάρων, προσκτᾶται ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ μεγαλοπρεποῦς δένδρου ἐξοχικὸν τιθέληγον, ὅπερ ἐξαλείφουσι μόνον τὰ κάτωθεν ἰστάμενα κακοῦ παιδία, τὰ ῥίπτοντα ἱξοὺς καὶ παντοτρόπως προσπαθοῦντα νὰ παγιθεύσωσι τὰ πτωχὰ πτηνά· καὶ τότε μὲν ἐκτελῶν ἀστυνομικοῦ κλητῆρος καθήκοντα, ἀποδιώκω ἐκεῖνα.

¹ Σ. Μ. Ὁ Κούρτιος κατέχει τὸ χάρισμα τοῦ λόγου καὶ τῆς σιλιπνότητος τοῦ ὕψους μετὰ περιπαθείας περὶ τὴν ἐκφρασιν εἰς ὑποκτον βαθμόν. Εἶνε δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι τοὺς λόγους τοῦ πάντας διακνέει ἔρωσ θερμὸς πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀκρατος πρὸς τὴν ἀρχαιότητα αὐτῆς θαυμασμὸς. Ἡ Ἑστία ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε ἐν τῷ Δελφῶ λόγον αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὁμολογεῖ μετὰ τρυφερᾶς εὐγνωμοσύνης, ὅτι τὴν συμπεριποίησεν ἐν τῇ κοινῶνίᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ θέσιν τοῦ ὀφείλει τῇ Ἑλλάδι.

ἀλλὰ δὲν ἀγνοῶ φεῦ! ὅτι μόλις μακρυνθῶ ὀλίγα βήματα, θὰ ἐπαναλάβω τὴν ἄχαριν παιδιάν, ἐπινοούτων ἴσως πολλῶν περὶ αὐτοῦ. Πρὸς τί ἀπαιτοῦμεν νὰ σέβονται τὰ πτωχὰ σπουργίτια, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει πλεονεξία σεβασμὸς διὰ τὰ ἀντικείμενα τῶν ἱερωτέρων παραδόσεων, τὰ τοσοῦτον στεγῶς συνδεόμενα πρὸς τὸ ἔαρ τῆς φύσεως καὶ τὴν ἰδικὴν μας εὐτυχίαν, πρὸ τῶν ὁποίων καταπίπτει τὸ ὄπλον τοῦ κυνηγοῦ καὶ ποιητικίζει ὁ ἀξεστότερος, θέλω νὰ εἶπω διὰ τὰς χελιδόνας; οὐδέποτε θὰ λησμονήσω ὅτι πέρυσιν εἰς ἐν τῶν κεντρικωτέρων μερῶν τῆς πρωτεύουσας αἰφωλαί των εἶχον κρυχθῆ εἰς κατάστασιν πολιτορίας ὑπὸ σμήνου ἀγιοπαίδων, καὶ τὰ χελιδόνα μας ἐφονεύοντο, καὶ μάλιστα περίξ κύκλου γελῶντος καὶ ἐπευφημοῦντος τοὺς μικροὺς ἱεροσούλους... Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Ἀπὸ τίνος ἦδη ἄλλοτε μὲν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ τῆς Ἑρμαικῆς, ἐπιστρέφων ἀπὸ τῆς συνήθους ἐκδρομῆς μου παρὰ τῷ Μπέκ, πότε ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, παρακολουθῶν τὴν φορὰν τοῦ ζωηροῦ περιπατητικοῦ ρεύματος, καὶ πότε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Φιλελλήνων, βαδίζων ἔξω πρὸς τοὺς Κήπους ἢ πρὸς τοὺς Στόλους, τακτικῶς χαιρετίζω καὶ μίαν ἐπάνοδον γνωρίμων ἢ ἀδιάρθρων, τοὺς ὁποίους εἶχε φυγαδεύσει τὸ θέρος καὶ ἐπαναγεῖ τὸ Φθινόπωρον. Καὶ ὀλίγον βεβαίως προσέχω εἰς τὴν ἐπάνοδον τῶν δευτέρων· ἀλλὰ τὸ ἐπαναβλέπειν ἐξαίφνης πρόσωπα, μετ' ὧν πολλάκις εὐρίσκομαι εἰς μυστηριώδη καὶ περιέργον σύνδεσμον, πόσον εἶνε εὐχάριστον! ὑπάρξεις, αἵτινες λάμπουσι σταθερῶς ἐν τῇ μνήμῃ μου, ἢ μελαγχολικῶς ὠχρῶσιν ἐκ τῆς ἀπουσίας, ὡς λύχναι ἐξ ἑλλείψεως ἐλαίου, ἢ τείνουσι τελείως νὰ διαγραφῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἀφῆς ἐπανέρχονται, ἐμφανίζονται πρὸ ἐμοῦ, μεθίγουσι προπερῶσαι, συναντῶνται αὐτὶς τὰ βλέμματά μας, καὶ φαίνονται λέγοντα πρὸς ἀλλήλα: «Καλῶς ἤλθατε, καλῶς σὰς ἠύραμεν· πάλιν μαζὴ θὰ περάσωμεν τὴν ζωὴν μας εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τὰ σπύτια, εἰς τὰ θέατρα, μετὰ κρύου, μετὰ ζέσθης, μετὰ λύπαις καὶ μετὰ χαραῖς· ἂν δὲν μᾶς χωρίσῃ κανὲν ἀπροσδόκητον, κανὲν δυστύχημα, θὰ εἴμεθα μαζὴ, ὅσῳ νὰ φθάσῃ τὸ καλοκαίρι — καὶ ἔχει ὁ Θεός...» Εἰς ἐκεῖνο τὸ «μαζὴ» περιέχεται νομίζω, ἢ εὐτυχία· ὄνειροπολῶ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν γαλήνην τῆς ἐρημίας, ἀλλ' ἀγαπῶ τὸν θόρυβον καὶ τὴν τύρβην τῆς πόλεως· εἶνε γλυκὺ τὸ αἰσθάνεσθαι ἐν τῇ μονῶσει, ἀλλὰ καὶ τόσῳ τερπνὸν τὸ παρατρεῖν ἐν τῇ κοινῶνίᾳ· πολλάκις διασκεδάζει τίς φαιδρότερον μετὰ τῶν πολλῶν, καὶ πλήττει ὀλιγώτερον, διαμοιράζων τὴν πληξίν του μετὰ τῶν γνωρίμων. Καὶ γνώριμοι δὲν εἶνε δι' ἐμὲ ἐκεῖνοι μόνον πρὸς τοὺς ὁποίους σφιγγω φιλικῶς τὴν χεῖρα ἢ ἐκβάλλω εὐγενῶς τὸν πύλον, ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους τυπικῶς με παρυσίασαν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἐν τῷ ξενοδοχείῳ,

ἢ ἐντὸς αἰθούσης· ἐνίοτε οἱ προσφιλέστεροι δι' ἐμὲ εἶνε ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους οὐδέποτε ἀπήλυθα τὸν λόγον, οἵτινες οὐδόλως ἴσως ὑποπτεύουσι τὴν ὑπαρξίν μου· οἱ ἄγνωστοι φίλοι, τοὺς ὁποίους μυστικᾶ περιεργάζομαι, καὶ ἀγαπῶ πολ- λάκις ἐν αὐταπαρνήσει· γνωρίζομαι τῆς τύχης, συναπτόμεναι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἐν παντὶ κέντρῳ συναθροίσεως, οὐδέποτε σχεδὸν ἀμοιβαῖαι, ἀλλὰ πάντοτε τηρούμεναι πιστότερον τῶν ἐπιβαλλομένων. Χά- νω μὲ τοὺς καύσωνας τοῦ θέρους τὰς πλείστας ἐξ αὐτῶν, καὶ τώρα μὲ τὰς δρόσους τοῦ φθι- νοπώρου τὰς ἐπανευρίσκω, μίαν πρὸς μίαν δι' αὐτὸ πρὸ πάντων μὲ συγκινεῖ τὸ φθινόπωρον ὑπὲρ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους.

Καὶ μάλιστα σήμερον πόσους ἐξ αὐτῶν ἐδεξίω- θην! Ἐπανεῖδον τὴν σεβαστὴν μάμμην μὲ τὴν κατάλευκον κόμην καὶ τὸ γελαστὸν πρόσωπον, τύπον γαληνίου καὶ εὐδαίμονος γήρατος, ἐπο- χουμένην ἐν μέσῳ τῶν μικρῶν ἀγγελομόρφων ἐγγόνων τῆς τὸν μελαγχολικὸν καὶ μονάζοντα πρεσβύτην, οὗτινος τὸ κυρτωθὲν σῶμα, ἡ μακρὰ γενειάς, τὰ ἐπὶ τῶν νώτων χυνόμενα ἐν ἐκφρα- στικώτατῳ πένθει χιονόδη μαλλία του, καὶ τὸ κλονούμενον βᾶδισμα χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μονογενοῦς καὶ περικαλλοῦς αὐτοῦ κόρης· τὸ νεαρὸν ἀνδρόγυνον, τὸ ὁποῖον εἶνε τόσῳ ταιριαστὸν, καὶ τόσον φαίνεται ἀγαπημένον, καὶ τόσον τὸ ἐξήλευα περίσῳ, ὅσάκις τὸ συνήντων εἰς τὰ Πατήσια· τὴν ὠραίαν δεσποινίδα, τῆς ὁποίας ἡ εὐρωστος χάρις καὶ οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ ἐτέ- θησαν ὑπὸ τὰς ἀγρύπνους φροντίδας γραίας παι- दाγωγῶ· τὰς δύο διδύμους μαυροφορούσας ἀδελ- φὰς μὲ τὰς βελουδίνας Capotes ἐπὶ τῶν κεφαλῶν καὶ τοὺς γελασίλους ἐπὶ τῶν παρειῶν, ἐφ' ὧν συνεκεντροῦτο πᾶσα προσοχὴ κατὰ τὰς χειμερινὰς μεσημβρίας εἰς τὴν δεινδροστοιχίαν· τὸν πτωχόν, ἀλλὰ φιλομαθὴ νεανίαν, τὸν ὁποῖον καὶ μὲ τὴν βραγδαϊότεραν βροχὴν ἐβλεπα νὰ τρέχῃ εἰς τὸ μᾶθημα τοῦ Πανεπιστημίου χωρὶς ὀμβρέλλαν, καὶ τὸ φῶς ἐν τῷ δωματίῳ του λάμπον πάντοτε καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον· τὸν φιλακόλουθον οἰ- κογενειάρχη, τὸν ὁποῖον σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις συνήντων καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἐξερχόμενον τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Καὶ τόσους ἄλλους τοὺς ὁποίους μοῦ φαίνεται ὅτι ἀνέμενε τὸ Φθινόπωρον, ἵνα μετ' ὀλίγον, ὡς ἐν κοινοβουλευτικῇ ἀπαρτίᾳ, κηρύξῃ πρὶν ἀποσυρθῆ, τὴν ἔναρξιν τοῦ χειμῶνος.

Τοῦ χειμῶνος, οὗτινος ἐπισπεύδουσι τὴν εἴσο- δον τὰ ἀνά τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν ψηφόμενα κά- στανά — οἱ φυσικοὶ διάδοχοι τῶν ἀραβοσίτων — καὶ αἱ φωναὶ τῶν σαλεπετζήδων, οἱ ἐπαισθητῶς πυκνοῦντες τὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς πλατείαις κίνησιν ὄμιλοι τῶν φοιτητῶν, αἱ ἀνταλλαγῆ τῶν λαμπροχρῶν θερινῶν ἐσθήτων τῶν Κυριῶν πρὸς ἄλλας βαθυτέρας καὶ βαρυτέρας, ἡ ἐρήμωσις τῶν θεάτρων, ἡ ἀκμὴ τῶν καφενείων, ἀλλὰ βρα- δύει ἔτι ἐν ὅσῳ τὸ θέατρον τοῦ Παραδείσου

τηρεῖ ἀνοικτὰς τὰς πύλας του εἰς τοὺς θαυμαστάς τῶν καλλιτεχνικωτάτων ἀνθρωπίσκων τοῦ Χόλ- δεν, καὶ πληροῦνται τὰ καθίσματα τοῦ Ζούνη ὑπὸ φιλομόλων νυκτερινῶν θαμῶνων, οἵτινες ἔτι ἐντροφῶσιν εἰς τὸ ἄσμα τῆς Ἰταλίδος, καὶ πα- ρηκολούθουν προχθὲς τὴν ἔκλειψιν τῆς Σελήνης. Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τινος συνεθίζομεν ἐν Ἑλλάδι ἡμεῖς οἱ τηροῦντες ἡμερολόγια νὰ λογαριάζω- μεν μετὰ τῶν βιωτικῶν ἡμῶν συμβάντων καὶ τὰ οὐράνια φαινόμενα, μοῦ οἰᾶται ἤδη ἀφορμὴ νὰ σημειώσω ὅτι ἐν τῶν σπουδαιότερων γεγονότων τῆς ζωῆς μου θεωρῶ κ' ἐγὼ τὴν πρὸ δεκαπενταε- τίας συμβᾶσαν ἔκλειψιν ἡλίου, διότι, μαθητῆς ὢν ἐν τῷ Γυμνασίῳ καὶ κληθεὶς εἰς τὸ μᾶθημα τῆς ἀριθμητικῆς, μεθ' ἧς δὲν διεκείμην εἰς τρυφερὰς σχέσεις, ἀπηλλάγην τῆς τιμωρίας τοῦ καθηγη- τοῦ, διαλυθέντος τοῦ μαθήματος, ἕνεκα τοῦ ἐπελ- θόντος σκότους.

27 Σεπτεμβρίου

Τὸν συναντῶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον· δὲν ἔφυγεν ἀκόμη, διότι «ἀκόμη λέγει, δὲν ἐτέλειωσαν ἡ σκοτούρες», αἱ πατρικαὶ του φροντίδες περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀποκαταστάσεως τοῦ υἱοῦ του. Χάριν αὐτοῦ ἐπεχείρησε τὸ ταξίδιον τῆς πρωτεύουσῆς, ἴσως τὸ πρῶτον, ἵνα ἐγγράψῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, μεριμνήσῃ περὶ τῆς καταλλή- λου αὐτοῦ ἐγκαταστάσεως, ἰδίους ὄμμασιν ἀντι- ληφθῆ τῶν οικονομικῶν ἀναγκῶν ἐνὸς σπουδαστοῦ, καὶ συστήσῃ εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν αὐστηρῶν προστατῶν. Εἶνε ἀγαθὸς κτηματίας ἐκ Λαμίας, ἂν δὲν ἀπατῶμαι· ἀκόμη φορεῖ τὸ καλοκαιρινὸν σκιάδιον, ὅπερ δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ ἔρχηται τὰς ἐσπέρας τυλιγμένος μέσα εἰς εὐρὺ γυναικεῖον σάλι. Τὰ γυαλιὰ του, γυαλιὰ τῶν αὐτιῶν, τὰ φο- ρεῖ, ἀγνωῶ διατί, ἀνάποδα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ βλέπῃ καὶ κρίνῃ μερικὰ πράγματα μὲ πολλὴν εὐθύτητα. Οὕτω μίαν ἡμέραν δὲν ἠδύ- νηθῃ νὰ καταστείλῃ ἐκφραστικώτατον μορφασμὸν ἐπὶ τῇ θεᾷ περικόμψου νεανίσκου, ὅστις ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔνθα ἐκάθητο δὲν ἔπαυε καμαρώνων εἰς τὸν καθρέπτην τὴν καινούργη ἐνδυμασίαν του καὶ τὸ θηλυπρεπὲς πρόσωπόν του· οὕτως ἐκφράζει μετὰ δισταγμῶν τὴν ἀπαρέσκειάν του πρὸς τὴν μαγειρικὴν τῶν ξενοδοχείων, ποιούμενος περιπα- θῶς συγκρίσεις ταύτης πρὸς τὴν οἰκιακὴν· καί ποτε τὸν εἶδα μὲ μίαν ἀναφώνησιν «μωρὲ, δὲν ἔντρέπονται» νὰ πετάξῃ μίαν ἐφημερίδα, ἐν ἣ ἀνέγνω ὑπὸ ἀστειρίσκους γνωστοποιουμένην μετὰ χαρᾶς καὶ κοσμητικῶν ἐπιθέτων τὴν μέχρι Πα- τησιῶν ἐκδρομὴν τοῦ νεαροῦ καὶ εὐφυοῦς Κυρίου Δεῖνα καὶ τὴν αὐθημερὸν ἐπάνοδον αὐτοῦ.

Χθὲς παρεκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν φαιδρό- τερος τοῦ συνήθους καὶ τρίθων τὰς χεῖρας ἐν ἀγαλλιάσει· μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις καὶ ἐπιθεωρήσεις καὶ παζαρεύματα καὶ ἀμφιβολίας κατῴρθωσθε νὰ εὔρη καλὸν δωμάτιον διὰ τὸ παιδί!

του ἐξέθετε μεγαλοφώνως τὰ καθέκαστα εἰς ἓνα φίλον του. Τὸ δωμάτιον εἶνε ζεστό, ἴς τὸν ἥλιο· σχετικῶς φηγνὸ· μένον 25 δραχμᾶς· ἄλλου τοῦ ἐγύρεψαν 30 καὶ 40· καὶ τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα, εἶνε μιὰ νοικοκυρὰ καθὼς πρέπει· καλὴ καὶ ἄξια γυναῖκα· τοῦ εἶπεν ὅτι θὰ τὸ ξυπνᾷ· πρῶτ' τὸ παιδί νὰ μελετᾷ· γιὰτὶ εἶνε φόβος μήπως ἀργεῖ νὰ ξυπνᾷ μοναχό του, καὶ ἔτσι πηγαίνει ἴς τὸ μάθημα, χωρὶς νὰ εἶνε μελετημένοι. » Ἀγαθώτατος ἄνθρωπος, ἀφοῦ ὄνειροπολῆ διὰ τὸν υἱόν του, μετὰ τὴν πατρικὴν ἐν τῇ πατρίδι ἐπαγρύπνησιν ἀφεθῆσόμενον ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν ἐλεύθερον βίον καὶ τὰ διδάγματα τῶν ὀμηλικῶν του, ἀφοῦ ὄνειροπολῆ διὰ τὸν υἱόν του, δεκαεπταετῆ νεανίαν καὶ πρωτοετῆ τῆς Νομικῆς, ὀρθρίας ἐξεγέρσεις καὶ προμελέτας.

Ἡτοιμαζόμεν νὰ τοῦ εἶπω: « Καλέ μου ἄνθρωπε, ἴσως ὁ υἱός σου δὲν ὁμοιάζει τοὺς ἄλλους νέους· ἴσως φέρεται ὑπὸ ἐξόχου φιλομαθείας, ἐνισχύεται ὑπὸ ἐκτάκτου εὐφυΐας, κατισχύσει παντὸς προσκόμματος καὶ παντὸς πειρασμοῦ, καὶ γίνῃ μιὰν ἡμέραν τὸ καύχημα καὶ σοῦ καὶ ὅλων μας· τότε δὲν ἔχω ἢ νὰ σὲ μακαρίσω ἐκ τῶν προτέρων. » Ἄν ὅμως ὁ υἱός σου, μεθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς, ἀνήκει εἰς τὴν μεγάλην πλειονότητα τῶν συνήθων πνευμάτων, φαντάζεσαι ὅτι, μεθ' ὅλας ἴσως τὰς ἀγαθὰς αὐτοῦ διαθέσεις, δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ ἐν τῷ φοιτητικῷ βίῳ τὸ πρόγραμμα ὅπερ διέγραψεν ἡ πατρικὴ σου μέριμνα δι' αὐτόν; Γνωρίζεις τί σημαίνει συνήθως πρωτοετῆς τῆς Νομικῆς; ὑποθέτω ὅτι ὁ υἱός σου μὲ ὄλην τὴν ὄρεξιν ἐξυπνᾷ τὴν πρώτην πρωτίαν καὶ ἀνοίγει τὸ Ῥωμαϊκόν του Δίκαιον· ὁ πρῶτος συμφοιτητῆς του, ὁ ὅποιος θὰ τὸν ἴδῃ, θὰ ἀνακράξῃ χλευαστικῶς: « Τί! ἀπὸ τώρα ἀρχισες διαβάσματα; εἶσαι πρωτοετῆς! » Καὶ ὁ μαγικός τίτλος διανοίγει πᾶσαν ὁδὸν πρὸς ἀμεριμνησίαν καὶ ἄκοπον δαπάνην τοῦ καιροῦ. Οὕτως ἢ μελέτῃ ἀποτόμως ἐξ ἀρχῆς καταργεῖται· μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας ἀρχεται ἐλαττούμενος ὁ πρὸς τὴν φοίτησιν ζῆλος· ἡ συνείδησις καθησυχάζεται διὰ τῆς σκέψεως: « ἔχω καιρὸ τοῦ χρόνου. »

Τὸ δεύτερον ἔτος ἢ φοιτήσις εἶνε τακτικωτέρα, ἀλλ' ἢ μελέτῃ; μὲν! μοῦ φθάνουν δυὸ χρόνια νὰ πάρω τὸ δίπλωμα· τὸ τρίτον ἀναταράσσεται ὀλίγον ἢ κόνις τῶν βιβλίων· καὶ μόνον τὸ τελευταῖον ἔτος, ὡσεὶ ἀπὸ βαρέος ἀνακλύπτων ληθάρτου ὁ ὑποψήριος διδάκτωρ ρίπτεται, νυσταλέος ἀκόμη ὑπὸ τοῦ παρελθόντος εἰς νευρικὴν, ἀτερπεστάτην, βιαίαν, νυχθήμερον ἀνάγνωσιν, παρῶδ' ἰαν μελέτης, μεθ' ἣν ἢ τὴν ἰσχυρὴν, ἢ ἐπιεικείαν τῶν Καθηγητῶν, ἢ ἡ ἐξαιρετος μνήμη τοῦ ἐξεταζομένου, τῷ παρέχουσιν ἐν δίπλωμα. Νομίζεις ὅτι, ὅταν ἐπανέλθῃ ὁ υἱός σου μὲ τοιοῦτο δίπλωμα, θὰ εἶνε ἀληθινὰ ἐπιστήμων, ὅπως θὰ τὸν καμαρώνῃς; θὰ εἶνε ἐπιστήμων ὅσῳ εἶνε ἀηδόνες οἱ τέττιγες. Ἀλλά, φίλε μου, μήπως νομίζεις

ὅτι πταῖουν διὰ τὰ ἁμαρτήματα ταῦτα οἱ νέοι μας, ὁ υἱός σου; ὄχι, ὄχι· ἂν ἔχῃς ὑπομονήν, ἐγὼ δύναμαι νὰ σοῦ ἀποκαλύψω τοὺς ἀληθεῖς πταίστας. . . »

Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ πατήρ, πληρώσας τὸν λογαριασμόν ἐξῆλθε τοῦ ξενοδοχείου, ἐν ᾧ ἐγὼ δὲν εἶχα τελειώσει ἀκόμη τὸ δεῖπνόν μου.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἰς τρυφερὸς σύζυγος ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς συζύγου του τὸ ἐπόμενον ἐπιτύμβιον:

Δὲν θὰ τὴν ἀναστήσετε ποτὲ, ὦ δάκρυά μου!

Ὅθεν ἀρθῶνως βεβύσατε ἀπὸ τὰ ὄμματά μου.

* *

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παλινορθώσεως Γάλλος βουλευτῆς, λαλῶν ποτε ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀποτευνόμενος πρὸς τὸν ὑπουργὸν Βιλέλ, τοῦ ὁποῖου τὸ πρόσωπον εἶχε καταστήσει ὀυσιδεάστων ἢ εὐλογία, ἐπανελάμβανε: *Σὰς παρατηρῶ, κύριε ὑπουργέ...* Ὁ ὑπουργός, βαρυνθεὶς ἐπὶ τέλους τῷ εἶπεν: « — Καὶ ἐγὼ σὰς παρατηρῶ ὅτι ἐφ' ὅσον καὶ ἂν με παρατηρήτε οὐδέποτε θὰ παρατηρήσῃτε μορφὴν Ἀδωνίδος. » Οἱ βουλευταὶ ἐξερράγησαν εἰς γέλωτας, καὶ ὁ πτωχὸς ῥήτωρ κατῆλθε τοῦ βήματος συγκεχυμένος.

* *

Ὁ κύριος Β. — Θὰ μαγευθεὶς λοιπόν, κορίτσι μου, καὶ θὰ φροντίξῃς καὶ γιὰ τὸ σπῆτι. Ὅσο γιὰ τὴ συμφωνία μας, λεπτὰ δὲν θὰ σοῦ δίνω. Θὰ τρῶς καλά, θὰ πίνῃς καλά, καὶ θὰ ἔχῃς καμμιὰ φορὰ καὶ τὰ δῶρά σου.

Ἡ μαγεύρισσα. — Λυποῦμαι, ἀφεντικὸ, μὰ δὲ μὲ συμφέρει· μοῦ εἶνε λίγο. Δὲν πιστεύω δὰ ἔτσι μὲ τέτοιαις συμφωνίαις νὰ εὕρητε καλὴ μαγεύρισσα. Τὸ πολὺ πολὺ μ' αὐτὰ ποῦ δίνετε ὑπορεῖτε νὰ ὄρητε μιὰ γυναῖκα νὰ τὴν πανδρευθῆτε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὰς συγγενεῖς ψυχὰς ἢ πρώτη συνάντησις συνδέει διὰ δεσμῶν ἀδαμαντίνων.

Εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων ὁ ἐγωϊσμός καὶ τὸ φιλεύσπλαγχον εἶνε πάντοτε χωρισμένα ὡς ὄξος καὶ ἔλαιον· ἐὰν δὲ ποτε αἰφνιδία τις συγκίνησις ἀναταράξασα τὰ ἀναμίξῃ, μετὰ μιὰν στιγμὴν πάλιν ἀποχωρίζονται ἀλλήλων.